

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
10 augustus 2004

Ons kenmerk
PO/OO/04/36336

Onderwerp
Kamervragen lid Kraneveldt (LPF)

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Kraneveldt (LPF) van uw Kamer over onderwijsreserves van de Amsterdamse stadsdelen.

De vragen werden mij op 9 juli 2004 toegezonden bij uw brief met kenmerk 2030417650.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Kraneveldt (LPF) van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (ingezonden d.d. 9 juli 2004, kenmerk 2030417650).

1. Vraag: Heeft u kennisgenomen van het artikel, waarin wordt gemeld dat de onderwijsreserves van de Amsterdamse stadsdelen opnieuw fors zijn gestegen?

Antwoord: Ja.

2. Vraag: Welke maatregelen heeft u genomen toen vorig jaar bekend werd dat de onderwijsreserves van de Amsterdamse stadsdelen aanzienlijk waren en tot welke resultaten hebben die maatregelen geleid?

Antwoord: In mijn antwoorden op de vragen gesteld door het lid Rijkstra (VVD) over geconstateerde onderwijsreserves bij de gemeente Amsterdam (brief kenmerk PO/OO/2002/57572, d.d. 23 januari 2003) heb ik aangegeven, dat er geen sprake is van onverantwoorde substantiële reserves binnen de stadsdelen van de gemeente Amsterdam.

3. Vraag: Vindt u het aanvaardbaar dat de onderwijsreserves van de Amsterdamse stadsdelen opnieuw zijn gestegen?

Antwoord: In het artikel in het Parool staat dat de onderwijsreserves van de Amsterdamse stadsdelen in 2002 zijn gestegen met 20% tot ruim € 78 miljoen en in 2003 met 16% tot ruim € 91 miljoen. In het artikel is specifiek vermeld dat de reserves voor het achterstandenbeleid tot ruim 8 miljoen stegen en de reserves voor VVE tot bijna € 7,5 miljoen. De genoemde reserves voor VVE worden via verrekening bij de gemeente Amsterdam teruggevorderd. Deze procedure van verrekening loopt thans. Van de huidige middelen voor onderwijsachterstanden (GOA fase II, 2002-2006) wordt door de gemeente Amsterdam een deel gereserveerd voor besteding in latere jaren van de huidige GOA-periode. Dit is toegestaan. Een deel van de in het artikel genoemde reserves bestaat uit OALT-middelen. De OALT-middelen die de gemeente Amsterdam op 1 augustus 2004 niet heeft uitgegeven, zullen worden teruggevorderd. Dit zal gebeuren op basis van de verantwoording 2004 die uiterlijk 15 juli 2005 bij het ministerie moet zijn ingediend. Het andere deel van de reserves bestaat uit schoolbestuurlijke middelen en uit middelen voor onderwijshuisvesting. De beoordeling van de staat van reserves en voorzieningen in de stadsdelen is een verantwoordelijkheid van de Amsterdamse gemeenteraad.

4. Vraag: Vindt u het überhaupt aanvaardbaar dat scholen (delen van) middelen, bedoeld voor het verhelpen van onderwijsachterstanden bij een bepaalde groep leerlingen, niet meteen ten goede laten komen aan die leerlingen, maar in reserve houden?

Antwoord: In het krantenartikel wordt gerept over reserves bij de stadsdelen en niet bij scholen. Het in reserve houden van aan gemeenten toegekende middelen voor onderwijsachterstandenbeleid gedurende de lopende periode van het GOA-beleid (van 1 augustus 2002 tot 1 augustus 2006), is toegestaan. Uitgangspunt is dat Amsterdam de beschikbare middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden in de betreffende periode ook voor dat doel inzet. Als dat niet gebeurt, zullen de middelen na 1 augustus 2006 conform de geldende regels en procedures worden teruggevorderd.

5. Vraag: Bent u bekend met de onderwijsreserves van scholen in andere grote en middelgrote steden? Zo neen, bent u bereid daar onderzoek naar te laten verrichten?

Antwoord: Neen. Een onderzoek naar (vermeende) reserves bij andere gemeenten acht ik niet opportuun omdat deze op basis van een jaarlijkse verantwoording al inzichtelijk zijn. Daarnaast wordt in 2005 in het primair onderwijs het jaarverslag ingevoerd. Het jaarverslag is nodig om inzicht te krijgen in de vermogenspositie van de instellingen en de samenstellende delen daarvan, om vast te stellen of de continuïteit gewaarborgd is. Op basis van dit jaarverslag wordt ook inzicht verkregen in de eventueel aangelegde reserves bij instellingen.

6. Vraag: Wat is het departementale beleid op het gebied van het aanleggen van reserves door scholen? Zijn scholen hierin geheel vrij, of zijn er regels?

Antwoord: Een departementaal standpunt over het al dan niet normeren van reserves, met behoud van de autonomie van de instellingen, is in voorbereiding. Onderzoek wordt gedaan naar de nu door OCW gebruikte normen, het gaat hierbij niet om harde normen maar om signaleringsgrenzen. De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar verwacht.

7. Vraag: Hoe wordt door uw ministerie gecontroleerd of en wanneer de middelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden door scholen worden besteed?

Antwoord: Door middel van een accountantsverklaring wordt gecontroleerd of de middelen rechtmatig worden besteed. Het ministerie ontvangt jaarlijks een verantwoording met accountantsverklaring van de gemeenten. Onderdeel van deze verantwoording is dat de gemeente afspraken met de instellingen heeft gemaakt over de inzet van de middelen en de wijze waarop de instellingen hierover verantwoording afleggen aan de gemeente. Hierbij is door het ministerie aangegeven tot welk moment gemeenten en instellingen verplichtingen mogen aangaan en betalingen mogen verrichten.

8. Vraag: Gaat u in het nieuwe systeem voor de extra financiering van achterstandsl leerlingen rekening houden met dit soort verschijnselen?

Antwoord: In 2005 wordt in het primair onderwijs het jaarverslag ingevoerd. Het jaarverslag is nodig om inzicht te krijgen in de vermogenspositie van de instellingen en de samenstellende delen daarvan, om vast te stellen of de continuïteit gewaarborgd is. Informatie uit de (financiële) jaarverslagen wordt gebruikt om het bekostigingssysteem in de praktijk te evalueren, vergelijkingsmateriaal te verkrijgen tussen zowel de onderwijsinstellingen uit de sector PO als met die van de andere onderwijssectoren. Een departementaal standpunt over het al dan niet normeren van reserves, met behoud van de autonomie van de instellingen, is in voorbereiding. Onderzoek wordt gedaan naar de nu door OCW gebruikte normen, het gaat hierbij niet om harde normen maar om signaleringsgrenzen. De uitkomsten van het onderzoek worden in het najaar verwacht.